

 <p>KLİMUD</p>	<p>KLİMUD REHBER YÖNERGESİ EK-II</p>	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	1 / 4

**REHBERLERDE DİL BİRLİĞİNİ SAĞLAMAK İÇİN BAZI KELİME,
TAMLAMA, KISALTMA ÖNERİLERİ**

....yerine	kullanılması önerilen
KELİMELER, KELİME GRUPLARI	
abc geni	abc geni
ajan	etken
aminoglikozid	aminoglikozit
anaerob	anaerop
barsak	bağırsak
ben-mari	su banyosu
broth	buyyon veya sıvı besiyeri
buffer	tampon
buffycoat	"buffycoat"
bulaş	bulaşma
büyüme (mikroorganizma için)	üreme, çoğalma
class	sınıf
cluecells	kanıt hücreleri ("clue-cells")
dekolorizan /dekolorizasyon	renk giderici / renk giderme
direkt ¹	doğrudan, direkt ¹
dominant	baskın
ekarte etmek	dışlamak
eküvyon ¹	silgiç, eküvyon ¹
fekal örnek, feçes	dışkı
fermenter	fermentatif
flajella	kamçı
flotasyon	yüzdürme
frekans ²	sıklık
glikoz	glukoz
gram boyama	Gram boyama
Gram negatif	gram negatif
hatalı pozitiflik / negatiflik	yanlış pozitiflik / negatiflik
identifikasyon ¹	tanımlama, identifikasyon ¹
immün / immüsuprese	bağışık ³ / bağışıklığı baskılanmış
infeksiyon / enfeksiyöz	enfeksiyon / enfeksiyöz
inflamasyon / inflamatuvar	enflamasyon / enflamatuvar
in-house	laboratuvar yapımı (besiyeri vb. için)
inokülasyon ¹	ekim yapmak, inoküle etmek ¹
intermittan ¹	aralıklı, intermittan ¹
invazif	invaziv
izolat ¹	suş, izolat ¹
kalitatif ¹	niteliksel, kalitatif ¹
kantitatif ¹	niceliksel, kantitatif ¹
kişisel koruyucu ekipman	kişisel koruyucu donanım (KKD)

¹ Yerine göre uygun olan kullanılır: "direkt mikroskopi" ve "kültür şişesine doğrudan inoküle edilir" örneklerindeki gibi; ya da *örneğin* "aside-rezistan basil (ARB)" ifadesinde olduğu gibi; ya da orijinal adı yazılırken "virus", genel amaçlı kullanılırken "solunum yolu virüsleri" örneğinde olduğu gibi

² Epidemiyoloji terminolojisinde

³ Önceliği "bağışık" kullanımına vermek koşulu ile yerine göre immüsuprese, immünkompromize vb. kullanılabilir.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 <p>KLİMUD</p>	<p>KLİMUD REHBER YÖNERGESİ EK-II</p>	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	2 / 4

....yerine	kullanılması önerilen
konfirmasyon ¹	teyit, tasdik, onay, doğrulama, konfirmasyon ¹
konju(n)ktiva / konju(n)ktiv	konjonktiva / konjonktiv
konvalesan ¹	nekahet, iyileşme evresi, konvalesan ¹
konvansiyonel	geleneksel, klasik, alışlagelmiş
korelasyon ¹	ilişki, korelasyon ¹
kriter	ölçüt
kros kontaminasyon	çapraz kontaminasyon
laboratuvar	laboratuvar
limitasyon	kısıtlılık, sınırlılık
makroskopik (inceleme)	makroskopik (inceleme)
malarial	malaryal
manipulasyon	manipülasyon
manuel	manüel veya el ile
medium, medyum	vasat veya besiyeri
mikroskobi	mikroskopi
mikroskopik (canlılar / inceleme)	mikroskopik (canlılar / inceleme)
muamele	işlem
müşkülpesent (mikroorganizma)	güç üreyen (mikroorganizma)
nested PCR	"nested" PCR
non-fermenter	non-fermentatif
non-selektif	seçici olmayan
numune	örnek
perkutanöz	perkütan
plazmid	plazmit
progresif	ilerleyici
psödo ¹	yalancı ¹
putrification	pütrifikasyon
quellung test	kapsül şişme reaksiyonu
rapor etme	raporlama
reajen	reaktif, ayıraç
resesif	çekinik
rezistan ¹	dirençli ¹
saline	serum fizyolojik
sediment	çökelti
selektif	seçici
sensitif	duyarlı
sensitivite	duyarlılık
sertifikasyon ¹	onaylama, sertifikasyon ¹
solüsyon	çözelti
spesifite	özgüllük
subkültür ¹	pasaj ¹
supernatant ¹	çökelti üstü sıvı, üst faz, süpernatant ¹
transfer/transport	taşıma, nakil
vajinoz, vajinozis	vajinoz
validasyon ¹	doğrulama, geçerliliğini kanıtlama, validasyon ¹
verifikasyon ¹	doğrulama, kanıtlama, onaylama, verifikasyon ¹
virus ¹	virus ¹

¹ Yerine göre uygun olan kullanılır (örnekler için bkz., 1. sayfadaki dipnot)

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİMUD REHBER YÖNERGESİ EK-II	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	3 / 4

....yerine	kullanılması önerilen
ÖZEL İSİM İÇEREN TAMLAMALAR İÇİN ÖRNEKLER	
D'Antoni's iodine	D'Antoni'nin iyodini veya D'Antoni iyodini
Hucker's modifikasyonu	Hucker'in modifikasyonu
Loeffler's metilen mavisi	Loeffler'in metilen mavisi
Lugol's iodine	Lugol'un iyodini veya Lugol iyodini
Pasteur pipeti	Pastör pipeti
Vincent's angina	Vincent anjini
BOYA, BESİYERLERİ VB. YAZIMI İÇİN ÖRNEKLER	
bromocresol purple	bromkrezol moru
bromothymol blue	bromtimol mavisi
neutral red	nötral kırmızısı
nitrate broth	nitrat buyyonu
phenol red	fenol kırmızısı
tryptic soy broth	triptik soya buyyonu
yeast extract	maya özütü
SAYILAR, İŞARETLER VB. YAZIMI İÇİN ÖRNEKLER	
15.2; 5.26; 650.35	15,2; 5,26; 650,35
4,567; 326,197	4.567; 326.197
2'ser; 9'ar; 100'er	ikişer; dokuzar; yüzer
4/8'ü; 1/2'i	4/8'i; 1/2'si
% 25	%25
‰ 50	‰50
KULLANIMI UYGUN KELİMELERE ÖRNEKLER	
agregasyon	
akreditasyon	
asemptomatik / semptomatik	
eradikasyon	
inkübasyon (kültürler için)	
katalaz negatif / pozitif	
kontaminasyon / kontamine / kontaminant	
modifikasyon	
negatif / pozitif	
prediktif değer	
prosedür	
relaps	
resüpsansiyon	
rezervuar	

MİKROBİYOLOJİK TANI YÖNTEMLERİNİN YAZILMASINDA ÖRNEKLER

Mikrobiyolojik tanı yöntemleri rehberlerde özgün hali ile kullanılmalı, ancak ilk geçtiği yerde parantez içinde İngilizce açılımı ve Türkçe anlamı da yazılmalıdır.

Yanda verilen örnekleri inceleyiniz.

IGRA (Interferon gamma releasing assay; interferon gama salınım testi)

MALDI-TOF (Matrix Assisted Laser Desorption/Ionization-Time of Flight; matriks aracılı lazer dezorpsiyon iyonizasyon uçuş zamanı),

PCR (polymerase chain reaction; polimeraz zincir tepkimesi)

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİMUD REHBER YÖNERGESİ EK-II	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	4 / 4

BAZI KISALTMA ÖNERİLERİ

kısaltma	açık yazılmış hali	kısaltma	açık yazılmış hali
ADT*	antimikrobiyal duyarlılık testi	bkz.,	bakınız
S	duyarlı (<i>susceptible</i>)	cfu	koloni oluşturan birim (<i>colony forming unit</i>)
R	dirençli (<i>resistant</i>)	g	gram
S-DD	doza-bağlı-duyarlı (<i>susceptible-dose-dependent</i>)	l	litre
NS	duyarlı değil (<i>non-susceptible</i>)	ml	mililitre
MİK	minimum inhibitör konsantrasyon	örn.,	örneğin
BGD	biyogüvenlik düzeyi	SF	serum fizyolojik
BGK	biyolojik güvenlik kabini	vb.	ve benzerleri

*"Antibiyotik duyarlılık, antifungal duyarlılık, antiviral duyarlılık" terimlerinin tümünün kapsandığı durumlarda antimikrobiyal duyarlılık olarak kullanılması, aksi halde tek tek kullanılması uygundur. Örnek: Mikroorganizmaların ilaçlara duyarlılıkları antimikrobiyal duyarlılık testleri ile belirlenir. Bakteriler için yapılan duyarlılık testleri antibakteriyel, mantarlar için yapılanı antifungal, virüsler için yapılanı da antiviral testler olarak adlandırılır.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN